Մանզումէի էֆիրեար սէնէտէ 300 Նիւսխէ վէ-
ռիվպ, սէնէվի գըյմէ-
թի Իսթանպոլ իչին 250
ղրշ. վէ ալթը այլըք 125
ղրշ. վէ թաշրալար իչին
բօսթա բարասը իչինէ
օլարագ, սէնէվի գըյմէ-
թի սաղ ագմէ 250 վէ
ալթը այլըք սաթի 125
ղրշ. տուր։
Վէ պէհէր Նիւսխէսի
40 բարաեա սաթըլըր։

Մանկական Էֆիրեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ

Իլանաթըն պէհէր սաթը-
ըր իչին պիրինճի տէֆա 3
իքինճի տէֆա 2, վէ իւ-
չիւնճիւ վէ սոնրի տէֆա-
ներ իչին 1ական ղրշ. Իլան սը-
բասընա գոնուլսան ի-
լանըն սաթըրը ցոյ տուր։
Մէքթուպ վէ սայիրէ
Գալաթատա Բէնճէ մպիհ
բազարընտա վագը Ն. 20
Խան իլանընտա Կարա-
պետ Ց. Փանոսեան իմի-
նէ կէսնատրիչէճէք տիր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ԵԷՏԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ١٢٨٩ ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ ١٢ | 1872 ՄԱՐՏ 10 ՇԻՄԱ | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 22 | ՆԻՍԱՆ 1871

ԻԼԱՆԱԹ
LA VELOUTINE.

ՔԷՄԱԼԻ ՄՈՒՎԱՖԱՖԱԳԸՅԷԹ ՊՈՒԼՄՈՒՇ

ԼԱ ՎԷԼՈՒԹԻՆ

Մ-խոսս Բէրնճ Թէր-

ՎԷԼՈՒԹԻՆ թապիր օլուռան մկզքիւր պիր նէվ բիրինճ թօզու, մարքաշիթա (պիղ-միւթ) իլէ թէրթիպ օլունմուշ օլուպ, պիմանէն ալէյհ ակրի իւզէրինէ ֆայիտէլի սուրէթտէ թէկսոկ իտէր։ Մէկզքիւր թոզ ղա-յէթ եարըշան վէ տարա կէօղէ կէօրիւնմէ-մէսի կինտէն, ինանընդն թէնինէ մախսուս պիր թապէլէք վէ թապիի պիր եուռուշաղ վերիր։

Շ. ՖԱՑ. ԲՕՄԱՏԱՀՐ, Բարիսատ, Ռէ սոգաղընտա։

Քեաֆիֆէյի բօմատաճըլարտա վէ բէ-բրուքէրլէրտէ պուլունուր։

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ԹԸՐԱՄՈՒՆՑ ԱՐԱՊԱՆԸՐ ՇԻՐԲԷԹԻ

ԻԼԱՆ

ԿԷԼԷՃԷՔ ալաֆրանկա տարիկ 11 տէ (բու-մի մարտ 30) թամ էօյլէսէ չիրքէթին Գալաթատա Մէհմէտ ալի բաշա խանընտա վագը տայիրէսինտէ ուսումի մէճլիս թէ-ճէմմիւ իտէճէկի, Իսթանպօլ Թըրամուէյ արտալարը սէհիմ սահիպլէրինէ իլան օ-լունուր։

Ուսումի մէճլիսէ հաղը պուլունմագ վէ եախսա թարափլարընտան վէքիլ կէօն-տէրմէք իսթէյէնլէր, գանուննամէնին 37 ինճի պէնտի մուճիպինճէ, մէճլիսին թէ-ճէմմիւնտէն հիչ տէյլ իսկ օն կիւն էվ-վէլ սէհիմլէրինի չէրքէթին Իսթանպօլտա-քի մէրքէզինէ, Լօնտրատա Մ. Մ. Զարիֆի վէ գուսթանեանդն մաղազասընա, Բարիս-տէ, Մ.Մ. Գամօնտօ վէ գուսթանեանդն մա-ղազասընա, վէ Վիէննատա տոխի, Ի-նիօն Պանգա թէսլիմ իթմէլի տիրլէր։

Մէճլիսի ուսումիտէ չու ամիսէքի մէ-վատտա իւզէրինէ միւզաքէրէ օլունաճագ տըր, եանի,

1. Մէճլիսի իտարէսինէ սէնէլիք բարը-թօսու.

2. 1871 տէ գարարլաշարը-ան սէնէվի հիսապլարը թէֆթիշ վէ թահսինի մատ-տէսի.

3. Գանուննամէնին 23 իւնճի պէնտի ահքեամընճա, մէճլիսատէ հաղը պուլունան զէվաթա վերիլէճէք բուլսա (ժըթօն տը բը-ըէզանս) զըյմէթի գարարլաշարըլմասը.

Իսթանպօլ, 2(14 մարտ 1872

(Իմզա) Շ. ԶՕԿՐԱՖՕՍ, Դ-ռէր

ԼԸՎԱԼ, Տէբէ-Բէր

ՆՕՐԹՐՈՆ

ԼՕՆՏՐԱ ՎԷ ԱՊԷՐՏՐՆՏ

ՍԻԿՈՒՐԻԹԱ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱՄԸ

Սէրմայէ, 2,000,000 ինկիլիզ լիրասը

Մէկզքիւր գուրանեանդն Իսթան-պօլտաքի ամէնթօսու, պինա, մագլէա վէ մալէրի աթէչէ գարշը սիկուրիթա-եա թութմասա բուխասթը վար տը։

Զարար զիւանդն պէտէլի անիտէ սա-հիպի իմզա թարափընտան թէկսէտէ օ-լունուր։

ԱՄԷՆԹՕ ԱՏՐԻԱՆ Մ. ՖԷՕՆ

Գալաթատա Գարաքէօյտէ

Ֆէրէմի խանը

ԳՕՆԹՈՒԱՐ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ Տ'ԱՄԲՐԷՕՆ Զ'ԱԲՐԻՄ

Ա. ՏԷԼԼԱ ՌՕԳԴԱ

Գալաթա Թրամվայ Գարաքէօյ մէրքէզի գարշըսընտա 36 Նիւմէրօ իլէ մուրագդամ ֆաչաճը խանընդն իւք գաթընտա Ն. 2 վէ 3 մաղազալարտա

ԻԲՐԱՄԻՑԷ ԻՍՊԱՆԹԷՐԻԿԻՆՏԷ ԱԳՃԷ ՊԻՀՈՒՏԷ ԵԷՐԷ ԿԻԹՄԷՄԷՍԻ ԻՉԻՆ ՆԷՎԻՃՈՏ ՓՐՕՄԷՍ

1870 Բուվէլի թիմուր եօլու
1366 Պուքրէհչէհրի իսթիգրաղլարը իչիւն

ՊՈՒՐԻԼԷ չէհրի իսթիգրաղընդն մէնաֆի վէ մուհասէնաթը ամմէէ մալիւմ վէ տէրքեար օլսուզու պիրինճի պարա տէֆա ճէսիմ իգրա-միէ օլարագ, քէչիտէ օլունան գուրալէրինէ էհալիյի սուհուլէթէ հիսսէտար էյ-լէմէք վէ կէրէք իսթիգրաղը մէղբիրուն թահվիլաթը ասլէյսինէ տէսթիրս վէ մա-ւէք օլմասընը միւշթէրիլէրինէ վէ սայիրէլէրէ թէհիլ էյլէմէք իչին եէնի պիր մու-վաղդամ սէնէտ թէսիս ու իխրաճ օլունուր։ Պու տէֆա էֆրէնճի 1872 Նի-սան պիրինճի, օն իւչինճի տէֆա օլարագ քէչիտէ օլունաճագ ԲՈՒՄԷԼԻ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼՈՒ իսթիգրաղընդն գուրասընա տախիլ օլմաղա վէ սէնէտաթը մէղբիրէտէն միւսպայա իթմէյէ թալիպ օլան զէվաթ ԱԼՖՕՆՍ ՏԷԼԼԱ ՐՕԳԴԱՆԸՆ թէ'սիս էյլէ-կի ԳՕՆԹՈՒԱՐ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ տա վագը իսկա էյլէսէքլէրինտէ քէնտէլէրինտէ պիր մուվաղդամ սէնէտ իթա օլունաճագ տըր.

Իչուս մուվաղդամ սէնէտիչին իսթիսալ օլունան նիւմէրօլարը թահվիլաթը ասլէյսէրի ՏԷՐԻ ԱԼԻՅԵԷՆԻՆ պիրինճի վէ միւթէպէր պանդալէրինտէ հրվիզ օլունմուշ օլսուզու իչին ԳՕՆԹՈՒԱՐ իսարէսի մէօհրի մախսուսըյլա մէսուր օլմուշ օլաս հէր պիր մուվաղդամ սէնէտին նիւմէրօլէրին թահվիլաթի ասլէյսէրի հրվիզ օլունմուշ օլ-սուզու պանդանընդն խանինի միւշիր թէմիր օլունաճագ տըր։

Իչուս մուվաղդամ սէնէտ եէկիրմի իւչ թէղասիթի մահկէյ իւզրէ թէրթիպ օլ-մուշ վէ թէղասիթի մէղբիրէ 3 ֆրանգ 5 ֆրանգ 7 ֆրանգ վէ 8 ֆրանգտան ի-պարէթ օլմուշ օլուպ, ճէման եիւզ օթուզ պէշ ֆրանգա պալիզ օլսուզուընտան մաա-տա համիլի սէնէտ իսթիգրաղի մէղբիւրուն պէշ ատէտ նիւմէրօսունուն 11 ատէտ գուրասընա հաղգ ու հիսսէսի օլուպ, այրըճա պիր ատէտ Բուվէլի թիմուր եօլու իսթիգրաղընդն օն պիր ատէտ գուրասընա տախի մէճճանէն հիսսէմէնտա օլաճագ տըր։ Թէղասիթի նիզամը իլէ վէ սէնէտ տէրուինէ հավի չէրայէթ իւզրէ հէր այրի օն պէշինտէն եէկիրմիսինէ գատար իրթա օլունաճագ վէ նիհայէթի 23 մահ իսթա-մընա գատար 6 ատէտ նիւմէրօ իլէ մէղբիւր 22 գուրասընտա զապանաճագ 600 000, 300,000, 100,000, 75,000, 60,000, 50,000, 25,000, 15,000 ֆրանգ վէ նի-հայէթ թահվիլաթ սէտէլինէ մէճճանէն հաղգ ու իսթիֆատէսի օլուպ, վատէ իսի-թամընտա ագճէլէրինէ կէրուէ թէրտիսի իչին Պուքրէհչէհրի իսթիգրաղընդան 5 ատէտ թահվիլաթը ասլէյսէ հավիլի սէնէտ թէկսէյսէ իլան օլունաճագ։

Իտարէյի մէղբիւրէ թարափընտան մէճճանէն նէզր օլունան իլանանամէլէրէ քեաֆի-ֆէյի նէզամանթ վէ չէրայէթ սէրթէմամ թէկսէյրինէ օլմուշ տուր։

1871 Քեանունի էվվէլ Գօնթուար Էնթէրնասիօնալ միւտիրի վէ տիրէքթօրու

ԱԼՖՕՆՍ ՏԷԼԼԱ ՐՕԲԲԱ.

ԳԱԼԱԹԱՅԱ ՄԻԻՆԻՍԻԲԱԼԻԹԷ ԽԱՆԸ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ

Մ. ԳՕՐԻԶՕՆԷՐԻՆ

3 Նիւմէրօլու մաղազասընտա սաթըլըր վէ սաթըն ալընը էվրօպա տէվլէթլէրինին քեաֆիֆէյի իգրամիէյէ իսթիգրաղ պիլէթլէրի։ Մէկզքիւր մաղազատա միւճէվհէրթ սաաթ վէ սաաթ գօրտօնու տախի սաթըլըր։

1872 ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ԱՊՐԻԼ 1 ՏԷ ԶԷՐԻԼԷՃԷՔ ՕԼԱՆ ԲՈՒՄԷԼԻ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼ ՍԷՀԻՄԼԷՐԻՆ ԲԸՐՕՅԷՍԱԼԷՐԻ, Տ. ԳՕՐԻԶՕՆԷՐԻՆ, ԳԱԼԱԹԱՅԱ ՄԻԻՆԻՍԻԲԱԼԻԹԷ ԽԱՆԸ ԻԹԹԻՍԱ-ԼԻՆՏԷ Վ.ԱԳԸ 8 ՆԻՒՄԷՐՕԼՈՒ ՄԱՂԱԶԱՍԸ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ԲԻԱԶԱՆԵԱ ԶԸԴԱԲԸԼՄԸՇ ՏԸՐ

Իգրամիէէնին տէօրթտէ պիրինի գազանան բըրօմէս, պիր չէյրէք պէեազ մէ-ճէյէկ վէ թէքմիլ իգրամիէէյի գազանան բըրօմէս, 34 մէճիտիէէեէ սաթըլըմագ-տա տրը։

30 թէքմիլ բըրօմէս վէ եախսա 60 չէյրէք բըրօմէս ալանլարա, 1871 հոկտեմբեր 1 տէն պէրու թախսիս էյլէմէք օլսուզու Գէվզէլատէ Էէրմէնի վերիլէճէկի մէղբիւր մաղազա թարափընտան, բաղալէթլու էհալիյէ իլան օլունուր։

ՄԷԶԲԻՒԻՐ ԻԳՐԱՄԻՑԷ, ՊՈՒՐԻԼԷՇ ՇԷՀԻՐԻՆ ԱՆԱ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆՏԷՆ ՕԼՈՒՊ, Բիանգօսու չըգմամըշ օլան վէ պալէատէ պէեան օլունուզու գատար բըրօմէս կէօթիւրէնէ, մէղբիւր մաղազա թարափընտան պատիհվա վերիլիր։

Սօղաղտա բիանգօ բըրօմէպլէրի սաթանլարընդն հէյլէքեարլըգարտա պուլունմուշ օտուզլարը թարափրմըզա պիլտիրիլմիշ օլսուզուտան, ԲԸՐՕՄԷԼԷՐԻՄԻԶԻՆ ՍՕ-ԳԱԳԼՍՐՏԱ ՍԱԹԸԼՄԱԵՐՊ, իլա եալընըզ Միւնխիբալիթէ խանը իթթիսալինտէ 8 Նիւմէրօլու մաղազամըզտա սաթըլընագտա օլսուզունու էհալիյէ իլան իտէրիզ։

Մաղազամըզտա հէր նէվի սէհիմ սաթընը ալընըզ վէ սաթըլըր վէ գազանան սէ-հիմէրին վէ հէր նէվի գուրօնլարընը պէտէլինի ըսքօնթօ իլէ թէքտիկ վէ կէրէք պուրատա վէ էճնէպի պօրսալարատա հէր նէվի պօրսա մուամէլէսի տէրիւհտէ օլունուր։

Մ. ՕԳՐԻԶՕՆԷՐ

ԻԼԱՆ

Ասաքիրի Շահանէ իչին զիրտէ մու-հարրէր էշեանդն միւնագաստը իշ պու-մարթըն 16ընճը բէնճէշէնպիհ կիւնիւ իճ-բա օլունաճագ տըր. իթասընա թա-լիպ օլանլէրին եէվմիմէզբիւրտէն էվ-վէլ Տարի Շուրատա թիւճճարա մախ-սուս օտայա կէլուպ գօնթրաթօնուն էօրնէյինի կէօզտէն կէչիրմէլի։

3000 արշըն պիրինճի լուի չուխասը,
6000 » իքինճի » »
73000 » գոյու լաճի էրտա զապի-թան չուխասը,
2000 » անգիտի զապիթան չու-խասը,
18500 » ինճէ կիւմէղ չուխա
400 » եէշիլ չուխա
1600 » լահիվէրտա լուի գասթօրի

8 մարտ 1872

Պապը սէրասքէրի

ԹԱՏՐՕՆ ՕՍՄԱՆԻԷ

Ի ԿԷՏԻԿ ԲԻՇԱ.

ՎԸՐՁՈՒԹԻՒՆ Պ. Յ. ՎԱՐԴՈՎԵԱՆԻ

1872 մարտ 11 շաբաթ դիշեր ժամ 2 1|2

Ազգային մեծ հանդէս

Առաջին անգամ ներկայանալի

ՍՐԲՈՒՀԻՆ ՀՈՒԻՓՍԻՄԷ

Ողբերգութիւն 'ի հինգ արարս

Հեղինակութիւն

ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆԻ

ՊԱՐ ԳԵՂՋԿԻՒՀԵԱՑ

ի մի արար

Սոյն թատերգութիւնը ներկայացման գիշերը թատրոնին մէջ կը ծախուի 1|4 գին։

ԹԱՏՐՈՆ ԳԱՂԼԻԱՆԱՆ

(Բերա Բալէ տը Քրիսթալ)

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ

ԲԱՐԵՍԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

872 մարտ 10/22 ուրբաթ գիշեր ժամ ճիշդ 2 1|2

Առաջին անգամ ներկայանալի

Ա Ի Ա Զ Ա Կ Ք

Թատերգութիւն 'ի հինգ արարս և հնգետասան պատկերս

Հեղինակ Շելլէր

Թարգմանիչ Պ. Մ. Ամէմեան

Ահաւասիկ անմահ յիշատակայ արժանի Շելլէրի այս գլուխ դործոցը առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացուի, որուն համար ընկերութիւնս աշխատութիւն չէ խնայած։

Մեծ. Մ. Ամէմեան էֆէնտիին իւր այս թարգմանութիւնը անտաս խօսելով թէ բնագրին վսեմութիւնը բարձրացած և թէ իւր ոճին ընտրութեամբը գրեթէ զայլ գերազանցած է։ Ուստի կ'յուսամք որ հայ հասարակութիւնը կը հաճի ներկայ գտնուիլ այնպիսի խաղի մը որ տիեզերական թատերգութեանց առաջին տեղը կ'բռնէ։

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԻ

ԻՐԱՆՏԱ ԳԲԹԼԷԳ

Ալաֆրանկա մարտ 12 թարիխի իլէ թէհէրանտան աթիտէքի թէլէկրաֆ ախշ օլունմուշ տուր։

«Գբթլբդբն նէթիճէսի օլարագ, իրանտա տէհշէթլու սուրէթտէ էօլէթ հիւքմ իյլէմէքտէ տիր։ Եալբնբզ պուրատա, եանի թէհէրանտա, կիւնտէ 300 քիշի, աճլբգտան, թիֆոտան վէ խալտան էօլմէքտէ տիր։ Համատան էեալէթինտէ, իշլէր տահա զիեատէ տէհշէթլու պիր հալտէ պուլունմագտա, շէօյլէ քի, աճբգմբշ էհալի, չօճուգլարբ բարալաեբպ եէմէքտէ տիր»։

Ալաֆրանկա փետրվար 19 թարիխի իլէ օլտուղու հալտէ թէհէրանտան եաղբլմբշ, ֆագաթ հէնուզ տիւն տէյիլ էվվէլիսի կիւն իսթանպօլա վարիտ օլմուշ օլան պիր մէքթուպտա, պունտան պիր այ ագտէմ իշլէր նէ հալտէ իտի իսէ, անբն նագշի կէօրիւլմիւշ օլտուղունտան պէր վէճհի աթի պէեան իտէրիզ։

«Գբթլբգ, քէնտի գբրկընլարբնբ տէվամ իյլէմէքտէ վէ եէյէճէյէ տայիր մաթալար, ագբլտան խարիճ ֆիեաթլարա եիւքսէլմիշլէր տիր։ Զօգ գար կէլտի, պու սէպէպտէն, կէլէճէք եաղբն էյի մահսուլ ալբնբր տէյի մէմուլ օլունուր։ Կէչէն ճումա կիւնիւ, Մ. Ալիզօն, պինտէն զիեատէ ատամա իեանէ տաղբթտբ վէ ֆէրտասբ կիւնիւ, սատրազամ հաճի Հիւսէյին խան, 20 պին քիշիյէ պիրբր էբբ տաղբթտբ։ Ֆագաթ կէրիտէ պիր չօգ աճ ատամլար վար տբր քի հիչ պիր շէյ ալմատբլար։ Շու սահիհ տիր քի պու հալ թէհամմիւլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր։ Կիճէ վագբթ պիլէ չարշբտան կէչմէք, ինսանբն եիւրէյինէ սբգլէթ կէթիրիր, չինքի կիճէ վագթբ պիլէ պիր թագբմ աճբգմբշ սէֆիլ քիմէսնէլէր տէօրթ թարաֆբնբ գուշատբպ, պաղրբշբրլար, վէ աթտա իսէն աթբն եուլար վէ եիւզէնկիսինի թուլթուպ տուրուրլար։ Լէեալէթլէրտէն ալբնան խապէրլէր տահա ֆէնա տբրլար, ֆագաթ իշք պահարտա պու սէֆիլեյին էօնիւ պիրաղ ալբնբր տէյի մէմուլ օլունմագտա տբր։

Էհլի տիբլօմաթլարա վարիտ օլան խապէրլէրէ նէզարէն, Մ. Թիէրին հիւքիւմէթի տէվրիլտիքտէ, Բբրուսիա հիւքիւմէթի, Ֆբրանսաեա պիր չօգ ասաքիր եօլաեբպ պիր թագբմ մահէլլէրինի զապթ էթմէէ գարար վերմիշ տիր։

—Ֆբրանսա էեալէթլէրինտէն ալբնան խապէրլէր, Ֆրանսա թօփրաղբնբ պիր ան էվվէլ Բբրուսիալբլարբն ղապթբնտան գուրթարմադ իչին աչբնան իեանէ տէֆթէրի հագգբնտա խայբրլբ տբրլար։ Հէլէ ալբնան սօն խապէրլէր, ինսանբն եիւրէյինէ զիատէսիյլէ թէէսսիր իտէր սուրէթտէ տիրլէր, չէօյլէ՝ քի, Մանթ խասթախանէսինտէ պուլունան քեաֆֆէյի իսթիեարլար, ադճէսի Ֆբրանսա թօփրաղբնբն գուրթարբլմասբնա սարֆ օլունսուն իչին թամալթբ այ քէնտիլէրինի, դահվէ վէ թիւթիւնտէն մահրում գբլմաեա բուլի բիզա կէօսթէրմիշլէր տիր։ Վէ Բէնին աշաղքի գբսմբնտա վադբ օլան ֆագբր պիր քէօյտէ, 1315 ֆրանք թօփլանմբշ վէ սէքէնէլէրինտէն պիրիսի, կիճ իլէ թօփլանան մէզքիւր ադճէյի, նագլիյէ լիրէրէք էքսիլթմէմէք իչին եիրմի իքի ֆարսախ եօլու եաեա օլարադ դաթ իտիպ մէպլաղբ մէզպուրու Նանսիյէ կէօթիւրմիշ տիր։

—Ամէրիգատա եօլճուլար իլէ տօլու օլան պիր գաթար տէմիր եօլարապալարբ իլէ, մալ եիւքիւ օլան տիկէր պիր գաթար եօլտա պիրիպիրլէրինէ չաթբպ, եօչճուլարբն արապալարբն ատթէշ ալմբշ վէ պիր թագբմ քէսան սաղ սաղ եանտբգտան մատտա պիր թագբմ առամլար տախի աղբր սուրէթտէ եարալանմբշլար տբր։

—Եունանտան ալբնան խապէրլէրին պէեանբնա նէզարէն, հայտուտլուգ հալէա Եունանտա իլէրի վարմագտա, շէօյլէ քի, բայիթախթբն տէօրթ թարաֆբնբ ատէթա հայտուտլար գուշաթմբշ օլտուգլարբնտան, քիմսէ պէրապէրինտէ ասքէր պուլունմագսբզբն, շէհիրտէն տիշարբ չբգմաեա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ տիր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻԱԼԻՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս, 20 մարտ

Շոտէյի էօլտիւրէն վէտէլ նամքէս, պու սապահ Սաթօրիտէ գաթլ օլունտու։

Ալմանեա իլէ ագտ օլունան բօստաճա ահտնամէնին, մէճլիս թարաֆբնտան գապուլ օլունաճաղը սահիհ կէօրիւնիւր։

ԻՍՊԱՆԵԱ

Մատրիտ, 20 մարտ

Էսասէն իսլահաթ սէվտասբնտա կէզէնլէր իլէ Դարլօս թարաֆտարանը միանէսինտէ հուսուլէ կէլէն իթթիֆագ, էհէմմիյէթինի զայա իյլէմէքտէ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էս.Ռ.ամ 9 Մարտ սաբահ գաբ.	57–05
» » 10 » Սապահ տչբլորը	56–30
» » Ստաթ 5	56–27
Իսթիգրազ 1863	350–
» 1863 «	343–
» 1869 . .	322–
Սօսիվթ ժէնէրալ	13–12
Գրէտի »	17–15
Ելամէնտրֆէր սէհիմլերի	183–50
Թրամվայ հիսսէլերի 1325 ղ.	
(ձէտիտ) սօսիվթ Ավբսթրօ	
Թուրք ագսիօնլարը	12 3 4
ԱԳՃԷԼԷՐՆ ԲԻԱԶԱՍԸ 10 ՄԱՐՏ	
Ինկիլիզ լիրասը	109 – 05
Ֆրանսզ ալթունու	87—01
Բօլ	89—10
Գրբմից ալթունու	81—27
Գէեաղ Մէճիտիյէ (ֆարգը . .	1—29
Գէշիկ վէ մէթալիք(ֆարգ	105–3/8 105–3/4
Գագբր	119–
Կէլէճէք գուբօն աքօնթօսու	0/0 4 1/4

ԱԶԳԱՅԻՆ

Օրթագիւղ 8 մարտ 1872

Խմբագիր,

Կը խնդրեմք ձեր . . . որ հետեւեալ յօդուածը ազգօգուտ Մանզումէի թերթերէն միոյն մէջ հրատարակելու շնորհ ընէք ազգասիրաբար։

ԻՆՉ ՊԻՏԻ ԼԻՆԻ ՀԷՐՔԱՊԷ-
ԳԻՅԻԱՆԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԼԻԾԱԼԸ

Ցարաժամ հարցումմբ չէ այս և ոչ ալ նոր. տարիէն աւելի է որ միմիայն մեր խղճէն դրդեալ սոյն ողորմելի յարկին բարեկարգութիւնը՝ կ'որոնեմք. Մասիսի մէջ խօսեցանք, Օրագրոյ մէջ խօսեցանք, կերպ կերպ միջոցներ ցոյց տուինք, զանազան առաջարկութիւններ բրինք, բսինք և ընդդէմ անգոյ և անտեղի պատճառանաց ապացուցինք թէ՝ Գայիանեանց վարժարանն ազգային յարկ մ'է և որ աւելին՝ աղքատիկ մանկանց դաստիարակութեան յատկացեալ տեղի մը, կարօտ բարեբար ձեռնտուութեանց։

Բայց միթէ կարող եղա՞նք լսելի ընել տալու իրաւանց ձայնը. ո՛չ. և վերստին հատեցա՞նք խօսելէ. երբէք. և պիտի վհատի՞նք. բնաւ երբէք։

Եւ ի՞նչ էր մեր նպատակը։

Ձեր ընթերցողաց ձանձրութիւն չբտալու համար . . . խմբագիր, կարճ խօսքով բսենք։

Նկատելով որ Թաղիս մէջ երկու աղջկանց վարժարան կայ, և քստ ասացման ոմանց՝ մին Հռիփսիմեանցը հարուստներու, և միւսն Գայեանեանցը աղքատաց համար, (ինչ մեծ պատիւ Թաղ. խորհրդոյ պատկառելի ազգասիրաց) նկատելով որ այս վերջին իր անխախտ եկամուտով կարելի է նախակրթական կանոնաւոր վարժարանի վերածել, և կամ առաջնոյն հետ միացընելով և տարեկան 7–8 հազար ղրշ. եկամուտն ալ (առանց հաշուելու վարժարանին շէնքը որ ամիսը 300 ղրշ. վարձու կրնայ դրուիլ) նմա յատկացնելով զերկուսն ի մի յառաջացնել, քաջ գիտնալով որ զայս ամէնն ընելու կարող մարմին մը կայ Թաղիս մէջ, այն է Աղքատախնամ ընկերութիւնը, որ Հռիփսիմեանց վարժարանին տեսչութիւնը կը վարէ միանգամայն, առաջարկեցինք սոյն բարեսէր խմբեակին որ յանուն իրաւանց և ազգասիրութեան իւր մայրական խնամոյ ներքև պատսպարէ յիշեալ խղճալի յարկն երթեւեկող թշուառ մանկունքն ալ, 'ի հարկին ևս բարեսիրտ Թաղեցւոց օժանդակութեանը դիմելով։

Այս էր ահաւասիկ մեր բոլոր դբրուածոյ նպատակը։

Եւ մեր սոյն առաջարկութեան օրինաւորութիւնն ու կարելիութիւնն ընթերցողաց կը թողումք դատել։

Արդ, քննեմք թէ՝ ի՞նչ է պատճառ ի՞նչ արգելք որ այսպիսի բարենպատակ գործի մը կարևորութիւնը չ'են զգար անոնք, որոց հարկ է զգալ, որոց պարտք մ'է իրրև մայր հոգածել ու խնամել իրենց հիւծեալ և անկարող զաւակունքն ալ . . . —պարզ խօսինք. ի՞նչ պատճառ կայ՞ որ Աղքատախնամ ընկերութիւնն երեսի վրայ կը թողու այն յարկը, ուր յաճախող մանկունք Թաղեցի են, հայազգի են և կարօտ այն բարոյական հային, զոր ամենայն առատութեամբ կը ջամբէ հարուստին և յորմէ դատապարտելի խտրութեամբ աղքատին զաւակը կը զրկէ, և Թոյլ կուտայ մանաւանդ, թերեւս անգիտաբար, որ դաստիարակելի օրիորդայ սահմանեալ յարկ մ'իրբ անբարոյական հանդիսատեղի նշաւակ լինելու վտանգին ենթակայ մնայ յարաժամ, 'և ոմանց ևս . . . (1) —թողումք զայս։

Ըստ մեզ այս ամենուն պատճառն ոչ այլ ինչ է՝ եթէ ոչ անտարբերութիւնը. այն խաւարադէմ հրէշը, որ յառաջնթաց քայլերը կը յամրացնէ. սրտերու մէջ խիղճը կ'ընդարմացնէ. այն նողկալի սկզբունքը «ինչուս պէտք»ը որ ամէն բարի գործոյ և գեղեցիկ նպատակաց խոչնդոտ է միշտ։

Կարի յոյժ ցաւելով կը գրեմք այս տողերը, այլ սակայն մեր զգայուն է զոր կը բայատրեմք, և ինչ որ ճշմարիտն է, զայն միայն խօսեցանք, զայն միայն հրապարակելու տխուր պարտաւորութեան ձեռնամուխ եղանք յանկամայս

Այո՛, ցաւալի է տեսնել որ բարենպատակ ընկերութիւն մը, անձնուէր սրտերէ կազմուած խումբ մը, փափուկ սեռին դաստիարակութիւնն ստանձնող խնամակալութիւն մ'իր ժիր ու յարաթուն գործունէութիւնն անտարբերութեան մատնելով՝ տեղի տայ յանգոյս որ իւր անուան շուքն ու ազնուութիւնը գամ քան զգամ ստուերանայ...(1)։

Կը վերջացնեմք մեր խօսքը, աղաչելով յիշեալ պատուարժան խնամակալութեան, որ ձեռն կարկառէ որբ և անտերունչ մանկանց. լսէ նոցա հեծեծագին մրմնջոց որ կարօտ սրտերէ կը բարձրանան և իւր գթութիւնն ու ողորմածասիրութիւնը կը հայցեն, միով բանիւ շատ մը ձայներու արձագանք լինելով կը խնդրեմք որ կամ սոյն գործը յանուն ազգասիրութեան, յանուն աղքատասիրութեան ի գլուխ ածէ, և կամ վարժարանին դուռը գոցելով՝ Թաղ. խորհրդոյ կնքովը կնքէ և բանալին ալ քարոզիչ Դեր. Կապուտիկեան սրբազանին ազգասիրութեանը քով —ուղղ Թողու . . .։

Զի լաւ է գոց դուռներով վարժարան մ'ունենալ, քան բաց դուռներով համբականոց մը։ (Այս բառը քիչ մը մեղմ է)

«Ապագային մէջ աննշան ապրելէ դողացէ՛ք» կը գոչէ սիրտ մը. աննշան գործելէ ալ զզուեցէ՛ք, կ'ըսեմ ես։

Յ. Ա. Պիպէրճեան

Գարակէօմրիւք 6 մարտ 1772

. . . խմբագիր.

Գարակէօմրիւկի միացեալ Թաղից երկսեռ վարժարաններուն քսանամեայ ընդհանուր քննութիւնն յառաջիկայ ուրբաթ օր մարտ տասնէն սկսեալ հետևեալ կերպիւ պիտի կատարուի։

Մարտ 10 ուր. Ա. Տրամաբանութիւն
» » » Բ. Հայերէն լեզու
» 13 բշ. Դ. Թուագիտութիւն
» 14 գշ. Դ. Գաղղիերէն
» » » Ե. Տաճկերէն
» 15 եշ. Զ. Զայնագրութիւն
» » » Է. Գծագրութիւն

Կը խնդրուի ուսումնասէր ազգայիններէն, որ բարեհաճին առանց մասնաւոր հրաւիրանաց ապասելու որոշեալ օրերուն մէջ գալ 'ի վարժարան Թաղիս և քննել աշակերտելոց վիճակը։

Ի դիմաց հոգաբարձութեան
Երկսեռ վարժարանաց
Տնօրէն
Ա. Ա. Սուրէնեան

ԱԶԴ

ՀԱՆԴԷՍ ԱՐՏԱՔՈՑ ԿԱՐԳԻ

Ա Բ Գ ի Բարեկամ ընկերութեան Սամաթիոյ

1872 մարտ 11 շաբաթ գիշեր ժամ 3

Ընկերութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել մեծարգոյ ազգայնոց, նամանաւանդ իւր պատուարժան ընկերաց որ յառաջիկայ շաբաթ գիշեր արտաքոյ կարգի հանդէս մը պիտի կատարէ 'ի նպաստ ծախուց նարահատատ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆԻ իւրոյ 'ի Սամաթիա Պ. Սեպուհի զբօսարանը, ուր պիտի ատենախօսեն փանոսեան վարժարանի Տաճկաբան դասատու Մեծ. Առաքել էֆէնտի Դարամաշոսեան, Կարապետ էֆէնտի Մինասեան և Սենեքերիմ էֆէնտի Դաղանճեան. բաց ասոնցմէ հայազգի ճարտար դաշնակահար մը

(1) Կը հաւատան ոմանք թէ՝ Հռիփսիմեանց վարժարանին խակ այժմեան բարեկարգութիւնն անցեալն բաղդատմամբ նուազագոհացուցիչ է. պի խնամակալութիւնն անփոյթ կը գտնուի ինչ ինչ պիտոյից, որ անհրաժեշտ կարևոր են վարժարանի մ'ուղղութեանն ու յառաջադիմութեան։

Փափաքելի է մեզ՝ որ ոմանց այս դրոյցն անհիմն կամ սխալ եղած լինի։

(1) Այնպիսի կէտեր կան, որոց վրայ բացորոշապէս չ'եմք կրնար խօսիլ կէտեր, զորս բարոյականի ակնածութեամբ կը խորշիմք հասարակաց առջև պարզել։ . . .։

ևս Եւրոպական եղանակներով առաւել փայլ մը պիտի ընծայէ հանդիսին։

Մուտք մէկ քառորդ մէճիտ իգական սեռի համար սովորական գին։

Ի դիմաց Վար. Ժողովոյ

Մ. Սէֆէրեան

ԻԼԱՆԱԹ

Պիրի Լտիրնէ գաբուսունտա վէ տիկէրի, Սուլթան Մէհմէտ Եագբնլարբնտա վագը օլուպ, միւթէվէֆա Պայրամզատէ Սալիհ Էֆէնտինին թէրէքէսինտէն գալմա իլի գըթա էրքէքլի տիշիլի համամբն միւնագաշայի ալէնիյէսի, թարիխի իլանտէն նիհայէթ 30 կիւնէ գատար պիլիճրա սօն պահա վիրէնէ ֆէրաղ օլաճաղը իլան օլունուր։ Պիրինճի համամ իչին շիմոիտէն 123,000 ղշ. վէ իքինճիսինէ 290,000 ղշ. սաղ վարա վէրիլմէքտէ տիր։

Պունլարբն իչթիրասընա թալիպ օլանլարբն, խարիճիյէ քիթապէթինէ վէ եախօտ տէլլալ իսմայիլ աղայա միւրաճաաթ իլէմէլէրի։

Պաղը ալի, 8/20 մարտ 1872

Էհալիյէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ, Գալաթատա վագը բօսթախանէյի ամիրէ մէրքէզինին, եարընքի ճումա իրթէսի կիւնիւ, Գալաթատա Մէրթէպան սոգաղընտա վագը 8 նիւմէրօլու թէլէկրաֆխանէ մէրքէզինէ նագլ օլունաճաղը, բօսթախանէ նէզարէթի թարաֆընտան իլան իտէրիզ։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Էտիրնէ վիլայէթի ճէլիլէսի վալիսի աէվլէթլու Լամին Մուխլիս բաշա հազրէթլէրինին, կէլէճէք ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, մահէլլի մէմուրիէթլէրինէ ազիմէթ իտէճէքլէրի իչիտիլմիշ տիր։

—Տիւն տէյիլ էվվէլիսի կիւն, իսթանպօլտա աղբը նէթիճէլէրի մուճիպ օլապիլիր պիր գաղա զուհուր իլէմիշ տիր, չէօյլէ քի, Շուրայի տէվլէթ ազասընտան Նէճիպ էֆէնտինին արապասընին պէյկիրլէրի գուտուրուպ, արապաճը եէրինտէն աչաղը տիւշմիշ վէ Նէճիպ էֆէնտի տախի դօրդուպ, արապանին գաբուսունու աչտաղը պիրլէ տիչարը ֆբբլամբշ, ֆագաթ եէրէ տիւշտիւքտէ պաչը ֆէնա սուրէթտէ եարալանտըղընտան, եաթաղա կիրմէեէ մէճպուր օլմուշ տուր։

Քէզա պունտան պիր գաչ կիւն ագտէմ, Պէյօղլուտա Միւնիսիրալիթ գօնաղը եագընլարընտա, մէարիֆի ումումիէէ միւսթէշարը Վահան էֆէնտի իլէ Թիճարէթ միւսթէշարը Օտեան Դրիգոր էֆէնտինին պիրլիքտէ պինմիշ օլտուգլարը արապանին պէյկիրլէրի գուտուրուպ, արապա տէվրիլմիշ վէ Վահան էֆէնտի, եաթաղա կիրէճէք տէրէճէտէ աղբը սուրէթտէ եարալանմըշ տըր։

—Իշ պու շարշէնպիհ կիւնիւ, Պէյօղլունտան Գալաթաեա գատար, եէր ալթընտան օլարագ եարբլմագտա օլան քէօրբիւնիւն, իբի ուճտաքի գուեուլարը պիրիպիրլէրի իլէ պիրշէթիրիլմիշ վէ պու միւնասիպէթլէ, ֆուեուլարըն իւսթիւ, Օսմանլը, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ սանճագլարը իլէ տօնաթըլմըշ տըր։

Նասըլ քի մալիւմ տիւր, մէզքիւր գուեուլարտան պ[illegible]ի, շիմտիքի հալ 28 մէթրո տէրինլիյինտէ օլտուղու հալտէ Գալաթա գուլէսի ալթընտա, վէ տիկէրի 20 մէթրո տէրինլիյինտէ օլտուղու հալտէ, Բբրուսիա մէքթէպի եագընընտա տըր։

—Սիրքէճի իսկէլէսինտէ եաբբլմադտա օլան տէմիր եօլուն պիր մըգտարը իչին էտէվաթ էքսիլտիյինտէն, արապալարըն, անճագ ապրիլ սօնլարընա տօղրու իշլէմէէ պաշլաեաճագլարը քէշֆ օլունմագտա տըր։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԵԷ

Պիր վագբթտան պէրու տուր քի իսթանպօլտա արապա իլէ կիտիլիպ կէլինմէքտէ կէրէյի կիպի վէ ինքեար գապուլ իթմէզ սուրէթտէ թէգատտիմ միւշահէտէ օլունմագտա տըր։ Պու տէֆա թբրամուէյ արապալարընին իհտաս օլունմասը պու պապտէ, բայիթտիթը մէնֆաաթընը ազիմինի մուճիպ օլտուղու հալտէ, պիր շէյէ թէշպիհս իթմէք ըուհունու արթբրմբշ տըր։ Շէօյլէ քի ազ վագբթտան եէնիտէն եէնի շիրքէթլէր իհտաս օլաճագ վէ իլէրուտէ պէօյիւք պիր շէհրին իհթիեաճաթընա էլ վիրէճէք գատար, պիր եէրտէն տիկէր պիր մահէլլէ կիթմէք ճիհէթիյլէ գօլայլըքմբզ պուլունաճագ տըր։

Հագգան էօյլէ մէմուլ օլունուր իտի քի մէզքիւր թէգատտիմ հարէքէթի, Շիրքէթի խայրիէ իտարէսի իւզերինէ տախի էյի պիր թէէսսիր իտէր վէ սայիրինտէն իպրէթ ալարագ, քէնտիսի տախի պիր թագբմ իսլահաթլար իտէր, վէլհասըլ, մէտհէ շաեան պիր իգտամաթտան թահրիդ օլունարագ, էհալի հագգընտա օլան վազիֆէլէրինի իճրա իթմէտէ, հիչ պիր շիրքէթտէն կէրի գալմազ տէյի։

Մէզքիւր իւմիտ պօշա կիթտի։ Շիրքէթի խայրիէ ասլա ղայրէթէ կէլմէտի, չէօյլէ քի հալէա էսկի խուլ ուատէթլէրինտէն վէ քէօհնէ վաբօրլարընտան վաղ կէչմէմէքտէ վէ պու սուրէթլէ քէնտիսինէ Շիրքէթի Խայրիէ (նասըլ քի մալիւմ տիւր, Շիրքէթի խայրիէ էհալինին խայրընը տիւշիւնէն շիրքէթ տիմէք տիր) իսմինի վիրտիրթմիշ օլան իսթիհզաեը հէր վագբթտան զիեատէ հագգը չբգարմագտա տըր։

Շիրքէթի մէզքիւր, էհալինին խայրընը մը տիւշիւնսիւն, օնուն եաբաճագ պաշգա իշի վար տըր, էհալինին խայրընը ասլա տիւշիւնմէզ. չիւնքի քէնտի իմթիեազընը էլինտէ պիր գալդան մագամընտա թուլթուպ, եօլճուլարըն սբզլաեբշլարը վէ պուրա զաղէթալարընըն հէր կիւն պիտիրտիքլէրի պիր չօգ իշթիքեալար իւզերինէ կիւլէր։

Պիզ պուրաճքգտա, շիրքէթի մէզքիւրա գարշը պիր չօգ տէֆա պէեան օլունան հիսապսըզ իշթիքեալարընն էն ուֆաղընը օլսուն թէֆթիթչ իթմէեէճէյիզ, չիւնքի իշիմիզտէն հէր պիրի քէնտի պաշընա կէլէն վագալարը իլէ պիլիր շիրքէթի մէզքիւրուն նէ եօլտա մուամէլէ իյլէտիկինի։ Իմոի շիրքէթի մէզքիւրուն էն զիեատէ կէօղէ կէօրիւնէն գուսուրլարընը կէօսթէրմէքլէ իքթիֆա իտէլիմ։

Լքսէր վաբօրլարընտա կէօրիւնէն բիուլիք մասալ հիւքմիւնէ կէչմիշ տիր։ Պու չէյ վաղիֆէսի՞ մի։

Վաբօրա կիրտիյին վագբթ հէր նէվի հագարէթի կէօղիւնէ ալմալըսընն։ Եօլճուլարընն սայբսը հուտուտ թահթընտա օլմատընընտան, հէր վագբթ վաբօրլարընտա եօլճուլար պալբգ իսթիֆի կիպի տիզիլիրլէր, պու սէպէպտէն վաբօրա կիրտիյինտէ սէնի իթի վիրիրլէր, եօլտա եարբ պուչուգ պօղուլուրսուն, իսքէլէլէրէ ուղրատընընտա իսէ սայ քի վաբօրտան խուրտէխաշ օլարագ տիշարը չբգարսընն։

Գահվէճիլէր, տուրմագսբզընն սէնի պիհուզուր իտէրլէր։ Պունլարընն ֆէնա ֆէնա պաղբրմալարընտան, սաթտընը գալարը իչկի կիպի գօրդուլուր։

Պբրագալբմ պիր թագբմ թավլի օյնաեանլարը, աեագլարընա պասարագ կէչիպ տեօնէն ատամլարը, վէ պու կիպի եիւղլէրճէ խօշլանմաեաճագ վագալարը քի պու սէպէպտէն, պօղազ իչինէ սէֆա իլէ կիտիպ կէլէճէք եէրտէ, գօրգու իլէ կիտիպ կէլիրսին։

Հէլէ վաբօրլարտա, նէ նիզամ վար նէ էրքեան, վէ նէ տախի քէնտի հիմաեէսինէ միւրաճաաթ իտէճէք պիր հիւքիւմէթ մէմուրու։

Եա ֆիեաթլարա կէլինճէ, ղայէթլէ եիւքսէք տէյիլէ՞ մի։

Անատօլու գբեբլարընա իգթիղա իտէճէք գատար վէ նիզամընտա վաբօր իշլէթիլմէմէքտէ վէ պու հալ իսէ, գումբանեանընն, էհալիյէ օլան պօրճունու թէքմիլ սուրէթտէ ունութմագտա օլմասընա պիր իսպաթ տըր։

Քէօրբիւտէն իսկիւտարա իշլէեէն վաբօրլարընն սէֆիլ հալի հագգընտա չօգ տէֆա օլունան իշի իքեալարը թէքբարլաեալը՞մմբ։ Գումբանեա, իսկիւտարա իշլէեէն վաբօրլարտան բէք չօգ բարաղգազանմագտա՞ օլտուղու հալտէ, մէկէրչի եօլճուլարտան չօղունուն ֆագբը օլտուգլարը իչին մի տիր քի ինատընտա գավի տուրուպ հալէա պիր թագբմ իշէ եարամազ վէ թէհամմիւլ օլունմազ սուրէթտէ մուրտար, վէ եավաշ եիւրիւր վաբօրլար գուլլանմագտա տըր։

Էհալինին իշթիքեալարընա զիեատէսիյլէ հագգ վիրէն սայիր պիր թագբմ սուի ամէլ ու հարէքէթլէրինի պիրէր պիրէր սայմաղա գալգբշտըրմբզտա, սօնունու կէթիրէմէյիզ։ Պու էօյլէ պիր մատտէ տիր քի իւզերինէ նէ գատար շէյ եաղարսան եազ սօնունու ալամազսընն։ Ֆագաթ թարաֆբմբզա պիտիրիլէն զուրմու հագարէթլէրի պիտիրմէք տէն վէ Շիրքէթի խայրիէնին գուսուրլարընտան սայիր տէֆալար տախի պահս իթմէքլիքտէն վէ անլէրին տէֆի չարէսի իւզերինէ խսար իյլէմէքտէն վաղ կէչմէյէճէյիզ տիր։

Շիմտիքի հալ, գումբանեանընն վազիֆէսիզլիյինտէն էհալի իչին նէչէթ իտէն մահզուրլար իւզերինէ, հէր քիմէ բաճի իսէ, անընն նազարը տիգգաթընը տավէթ իտէրիզ։

Հիւքիւմէթի սէնիյէ, թէգատտիմ վէ իսլահաթ ճիհէթի իլէ տուրմագսբզընն իպրէթի ալէմ օլմագտա տըր։ Էթրաֆբմբզտա հէր նէ քի վար իսէ քեաֆֆէսիտէ թարագգբ պուլմագտա տըր, եալընընզ Շիրքէթի խայրիյէ տիր քի, թէգատտիմ իթմէյիպ վագթին էֆքեարլարընը դապուլ իյլէմէմէքտէտիր։ Հէր չէյ հարէքէթ իտէր, օ իսէ էրինտէն գբմբլտանմազ։

Սատրազամ հազրէթլէրինին, մէզքիւր գումբանեաեը, էհալի հագգընտա օլան վազիֆէլէրինի իճրա իթմէէ մէճպուր գբլմասը զիեատէսիյլէ արզու օլունուր մէվատտէն տիր։

Շիրքէթի խայրիյէ կէրէք պիզիմ վէ կէրէք սանաթտաշլարբբմբզընն միւտավէմէթ իւզրէ ֆագաթ ասլա պիր խայրը կէօրիւլմէմիյի հալտէ, տուրմագսբզընն իսթէտիյիմիզ իսլահաթլարը իճրա իթմէն իչին, Սատրազամ հազրէթլէրի լաղբմ կէլէն էմրլէրի վիրտիյինտէ հէր քէսի քէնտուլէրէ մէգատիրշինասլըզա պօրճու գբլաճագլարընտա շիւբհէ եօգ տուր։ (Թիւրքի)

Աէքսէն սէքիզ սէնէսի մուվազէնէյի մալիյէ տէֆթէրինտէն մապատ

ՄԷՍԱՐԻՖԱԹ

Մաղրուտէն 1869 ռէնտու նէսրիյատինտէ պուտջէսի

Սէքսէն սէքիզ սէնէսի իչին թախմին օլունան

	քիսէ
Տէյունի ումումիյյէ	
Տէյն խարիճինտէ ֆայիզ վէ ըէս էլ մալէ մահսուպ մէպալիղի	1,303,046
Լսհամբ ումումիյյէ	361,653
Լսհամբ ատիյէ վէ մուգաթաաթ, վէ թիճարաթ, վէ զիամէթ ֆայիզլէրիյյէ էվգաֆը գուրա պէտէլաթը	114,486
Տէյեունը ղայրի մունթազամ վէ հիսապը ճարի էմլալ վէ իթամ ֆայիզլէրի	98,848
Թագսիա իւզրէ թէտիյէսի մուգաբրէր օլան պագը իսթիդրազաթ մուխասասաթը	12,507
	1,890,540
Միւրէթթէպաթը մուղաննէնէ	
Խազինէյի խասայի Շահանէ միւրէթթէպաթը	261,773
Էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսի միւրէթթէպաթը	7,000
Մաղուլին, վէ միւթէգաիտին, վէ միւհթաճին մաաշլարը վէ սայիրէ	114,580
	383,353
Ըէտտիեաթ վէ միւմթէնիաթ	
Ըէտտիեաթ	1,005
Միւմթէնիաթ	25,000
	26,005
Մալիյէ	
Տայիրէյի մալիյէ	109,947
Ըիւսումաթ էմանէթի	80,256
Օրման իտարէսի	7,308
	197,511
Տախիլիյէ	
Տայիրէյի տախիլիյէ	444,677
Տայիրէյի զապթիյէ	28,344
	473,021
Շէրիյէ	
Տայիրէյի շէրիյէ	78,663
Խարիճիյէ	
Տայիրէյի խարիճիյէ	29,163
Նիզամիյէ	
Տայիրէյի նիզամիյէ	680,012
Պաղտատ վիլայէթի տախիլինտէ վագը Նէճտ մասրաֆը	4,000
Էպնիյէյի ասկէրիյէ մէսարիֆի	5,000
	689,012
Թօրխանէ	
Տայիրէյի թօրխանէ	90,526
Էրզրում խսթիհքեամաթը	5,000
	95,526
Պահրիյէ	
Տայիրէյի պահրիյէ	160,000
Թիճարէթ	
Տայիրէյի թիճարէթ	3,133
Տայիրէյի սբհհիյէ	10,035
	13,168
Մէարիֆ	
Տայիրէյի մէարիֆ	16,178
Թապխանէ	227
	16,405
Նաֆիա	
Տայիրէյի նաֆիա	14,871
Բօսթախանէ	88,497
Մէատին	13,283
Տէմիր եօլլար թէէմինաթ ագճէսի	106,932
Թրապզոն Լիվաթա թարիգլէրի մէսարիֆի	5,000
	228,583
Պին իքի եիւզ ոէքսէն սէքիզ սէնէնին քեաֆֆէյի մէսարիֆաթը եէքիւնի	4,280,890
Սէքսէն եէտի սէնէսի իչին թախմին օլունան	

Տէյեունի ումումիյէ Քիւրէ

տէյնխարիճինտէ ֆայիզ վէ ըէս էլ մալէ մահսուպ մէպալիզի 1,239 448

Էսհամը ումումիյյէ 361,653

Էսհամը ատիյէ, վէ մուգաթաաթ վէ թիճարաթ, վէ զիամաթ ֆայիզէրիյլէ էվգաֆ գուրա պէտէլաթը 123,422

Տէյեունու զայրի միւնթազամա, վէ հիսապ ճարի էմվալ վէ իթամ ֆայիզէրի 98,900

Թագսիթ իւզրէ թէէտիյյէսի մուգարրէր օլան պաղը իսթիգրազաթ մուխասսասաթը 12,507

1,835,930

Միւրէթթէսպաթ մուգաննէնէ

Խազինէյի խասայի շահանէ միւրէթթէպաթը 260,942

Էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսի միւրէթթէպաթը 24,000

Մազուլին, վէ միւթէգաիտին, վէ միւհթաճին մաաշլարը վէ սայիրէ 116 646

401,588

Ռիատիեաթ վէ միւմթէնիաթ

Ռէատիեաթ 1 828

Միւմթէնիաթ 50 000

51 828

Մալիյէ

Տայիրէյի մալիյէ 164,098

Ռիւսումաթ էմանէթի 89,943

Օրման իտարէսի 6,700

260,741

Տաթիւլիյէ

Տայիրէյի տաթիւլիյէ 545,094

Տայիրէյի զապթիյէ 38,978

584,072

Շէրիյէ

Տայիրէյի շէրիյէ 100,000

Խարիճիյէ

Տայիրէյի խարիճիյէ 38,734

Նիզամիյէ

Տայիրէյի նիզամիյէ 741,200

Պաղտատ վիլայէթի տաթիլինտէ վագը նէճատ մասրաֆը 20,000

Էպնիյէյի ասկէրիյէ մէսարիֆի 9,000

770,200

Թոփխանէ

Տայիրէյի թոբխանէ 90,526

Էրզրում իսթիհքեամաթը 10,000

100,526

Պահրիյէ

Տայիրէյի պահրիյէ 165,293

Թիճարէթ

Տայիրէյի թիճարէթ 5,130

Տայիրէյի սըհհիյէ 10,440

15,570

Մէարիֆ

Տայիրէյի մէարիֆ 21,614

Թապխանէ 329

21,943

Նաֆիա

Տայիրէյի նաֆիա 19,163

Թէլէկրաֆխանէ 46,314

Բոսթախանէ 16,616

Մէատին 14,617

Տէմիր եօլլարը թէէմինաթ ագճէ. 106,932

Թրապզոն վէ լիվաթա թարիգլէրի մէսարիֆի 7,000

210,642

Պին իքի եիւզ սէքսէն եէտի սէքսէն մէսարիֆաթը եէքիւնի 4,553,067

(Վէլհասըլ մեզքիւր պիւտճէտէն անլայշըլմըզքնա կէօրէ, 1287 սէնէսինտէ վարիտաթ 3,840,163

վէ 1288 սէնէսինտէ 4,127,442

քէսէ օլուպ, վէ մէսարիֆաթը իսէ, 87 սէնէսինտէ 4,553,067

քէսէ, վէ 88 սէնէսինտէ 4,280 890

քիսէ օլմուշ տուր քի, ֆարդքնը հէր քէս հիսապ իտիպ կէօրէպիլիր։)

ՄԷՐԶԻՖՈՒՆՏԱՆ ԹԱՂԻՐԱԹ

1872 փետր. 25 Մէրզիֆուն

Միւէլլիֆ,

Սայէյի ատալէթվայէյի հազրէթի բատիշահիտէ ումում թէպաանըն իսթիրահաթը իչին տայիմա էմրի ալիէր զուհուր իթմէքտէ օլուպ, պախուսուս էհալիինին տէրաէրինին թէֆթիշի վէ օնա կէօրէ չարէսինէ պագըլմագ իւզրէ, պա էմրի Շահանէ հէր թարաֆա ժուրնալճըլար կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, անլէր տախի պու թարաֆա գիեարէթ իթմէկէրէք, տօղրու Ավասա կէչմիշ օլտուգլարընտան, անլէրէ վէքեալէթէն պաղը չէյլէրի քէնտիմիզ պէեան իտէրէք, զազէթայի միւթէպէրէնիզին պիր նիւսխէսինտէ տէրճինի, վէ քէնտի միւթալաալարընըզ իլէ Սատրազամ էֆէնտիմիզին նազարը տիգգաթլարընը տավէթ իյլէմէնիզի բիճա էտէրիզ։

Մահմուտ բաշա հազրէթլէրի զէմանընտա իշլէր եէնի պիր գրեաֆէթ ալըպ, թէպաայի Տէվլէթի ալիյէնին պիլա իսթիսնա սէատէթի հալլէրի խուսուսունա ֆէրմանը շահանէլէր հէր թարաֆա տաղրըսրագ, զէնկին վէ ֆագիր, վէ Իսլամ վէ խրիսթիեան ֆարգ օլունմաեըպ, միւսավաթ վէ հագգանիյէթ իւզրէ ճիւմլէյէ հիմայէթ օլունմասընա վէ միւսլիմ վէ զայրի միւսլիմ մամպէյինինտէ պունատան ադամ կէօրիլէն ատավէթլէրին էսէրի պիլէ զամմասընա տայիր էքիտէն էմր ու թէնպիհլէր պույրուլմուշ։ Վէ պունուն իլէ պէրապէր պիր թազըմ մուազզամ մէմուրլարը թէպէտտիւլաթը կէօրիլմիշ, վէ ագամմէմ կէօրիլմէմիք իհրատաթլար տախի մէյատանէ կէլմիշ օլտուղունտան, իլէրիսի իչին հայաթպախշ իմիտլէր վիրմէքտէ օլուպ ճիւմլէ թէպաա շագ ու մէսրուր օրմագտա իսի իսէ տէ, մուախսէրէն իշլէրին եինէ էսկի թարիգինտէ տէվրան խլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիկիմիզտէն, մէզքիւր թէրթիպլէրտէն շէհրիմիզ իչին պիր էսասը խալահաթ օրմանը տրը տիմէկէ, մանէէսիֆ մէճպուր օլուրուզ։ Զիւնքի, շիմտի տախի նուֆուզ սահիպլէրինին թէէսիրաթը իլէրի կիթմէքտէ, վէ մէճլիստէն թարաֆը օլանլարը իշլէրինէ տիգգաթ օլունմադտա օլուպ, քէգալիք իսլամ վէ խրիսթիան պէյնինտէ օլան ատավէթ տէվամ իտէրէք, ումումէն խրիսթիանլարա, վէ ալէսսէվիյէ, վէ հիւքիւմէթ տայիրէյէրինտէ պիլէ կեավուր վէ քեաֆիր լափզլարը խթիմալ օլմագտա տրը։

Կէրչի շիմտիքի դայիմագամընը Օսման Շէվքի պէյ հագգանիյէթբէրվէր պիր զաթ օլուպ, իսլամ վէ խրիսթիան եախսա զէնկին վէ ֆագիր ֆարգ իթմէյէրէք իշլէրէ տէվամ իթմէքտէ օլտուղունտան, էհալինին հիւսնի թէվէճճիհինի քէսպ իյլէմիշ իսէ տէ, ազայի մէճլիստէն պագըլարընը խօշունա կիթմէտիկի իչին, էնվայի թարիգլէր իլէ, օնա գապահաթընը թութմագ իսթէյօրլար իսէ տէ, քէնտիլէր միւթթէհիմ տիւշմէքտէ տիրլէր։ մալիմ տիւր քի սաթ գայմագամ իլէ իշ պիթմէյիպ ճիւմլէ ազայի մէճլիս տախի թարաֆկիրլիք իթմէյէրէք հագգանիյէթի արամալը։ եօղսա չօգ իշլէր եանլըշ կէօրիւլմէճէք տիր։

Ազայի մէճլիստէն պիրի, պիր իսլամտան քէրէսթէ ալորզընտա, ագճէսինի սիւրիւնտիւրիւպ էգիյէթ իթտիկի իչին, չարշը իչինտէ պիրազ սէրթճէ սէօյլէմիշ օլտուղունտան, էֆէնտի օլան չէյի նամուսունա գարշը սայըպ, հիւքիւմէթէ շէքվա իտէրէք, մէրգումու ճէլպ իթտիրմիշ, վէ պիր լիրա ճէզայի նագտի ալըպ, վէ 8 կիւն տախի մէրգումու մահպուս իթմիշլէր տր։ Էկէր տավաճըն դատը օլուր իսէ, եարտըմճըն Ալլահ օլսուն, տէտիքլէրի կիպլի, պու չէյտէ տախի իսթինթաղ իտէն վէ իսլամ իյլէյէն օնլար օլտուղլարընտան, էլպէթթէ ճէզասընը չէքտիրէճէք տիրլէր։

Պիր խրիսթիան սայիր պիր խրիսթիանընն էվվինի տէօրթ սէնէ միւտտէթլէ իսթիճար իտէրէք, ազճէսինի վէրտիքտէն մասատա, թամիրաթը իչին քէնտի քիսէսինտէն պիր գաչ եիւզ զուրուշ մէսարիֆ տախի իթմիշ իսի։ պիր սէնէ կէչինճէ քիրաճրեը չըգարմագ իսթէտիկինտէն, էվվին սահիպի էվվի սաթմաղա գալգըշըր։ քէնտուսի տախի ազատան պիր էֆէնտինին ատէմի օլտուղունտան։ էֆէնտի միւսթէճիրի մէճլիսէ ճէլպ պիրլէ, հուզուրտա սուրէթէն էվվի սահիպլինին տէտիկինտէն զիեատէյէ սաթընն ալարագ, արթըգ էվպէնիմ օլտուղունտան պաղգա պիր եէրտէն տախի ալըր իքէն, մէրգումի կէօրիւր, վէ մուախսէրէն թիւթիւն ալմագ իչին թէքրարէն մէգքիւր էվվէլքի թիւթիւնճիյէ կիթտիքտէ, սէն պաղգասընտան տախի թիւթիւն ալըեօրսուն, պէն սանա արթըգ թիւթիւն վէրմէմ տէր, վէ մէրգումի տախի, պէնի սաթըն ալմասըն եա, իսթէրսէն վէր տէյինճէ, թիւթիւնճիւ էօվքէլէնէրէք պիր չօգ հազարէթլէր էթտիքտէն սօնրա, գօմշուլար տախի պիրիքիրլէր, վէ էկէր թիւճճար պիրազ տահա սէօյլէսէ, տէօյմէեէ հազըրլանըրլար։ պունուն իւզէրինէ, սէօյլէմէեէրէք պըրագըպ սավուշուր։ Պէօյէ չէյլէր տայիմա վուգու պուրմագտա իսէ տէ, հիւքիւմէթէ կիթմէեէ հէր քէս չէքինեեօրչիւնքի, շահիտ իսպաթ տէնիլէրէք իշ ուզանըպ իճրա օլունմասըդտան պաղգա, գարշըտաքինին ատավէթինին արթմասընա տախի սէպեպ օլունուեօր, վէ էկէր իշ չօգ պիսիր իսէ, օլ վագըթտա սուչ իւզրէ պիթիրիեօրլար։

Պէյէտիյէ իշլէրինէ կէլինտիքտէ, պիսպիւթիւն իհմալըզ իճրա օլմագտա տըր։ չօգ սօզագլար չէօրիւբվէ չամուր իլէ տօլու օլուպ, թէաֆիֆիւն փէյտա իթմէքտէ օլտուղունտան, պունուն իչիւն թապիպլէր թարաֆընտան պիտտէֆաթ իսթարլար օլունմուշ իսէ տէ, սաթի պիր գաչ քիչիտէն ճէզայի նագտի ալարագ իչի պիթիրիրլէր։ թէսվիյէյի թարիգ իչին սօզաղա արսա թէրը իթմէք նիզամընտան իսէ տէ, պագը տար սօզագլարտա էվ եըգըլըպ, էսքի եէրինտէն պինաեը գօմալարը պու տախի անճաղ թարաֆընը պուլուպ պէյէտիեէ մէճլիսին խաթրընը խօշ իթմէքլէ օլուր։ քէպաիք օճաղլար բէք նիզամընը օլուպ հարիգ իչիւն տայիմա թէէղիք վար իսէ տէ սըրասընա գօմաղա տիգգաթ օլունմայըպ սաթի պաղը իլան օլունուր վէ պիր գաչ քիչիտէն ճէզայի նագտի ալընարագ իշ ունուտուլուր։ կէօրիւնիւր քի պունլար գըյասէտէ յօրլար քի Տէվլէթի ալիյէ պու նիզամլարը տէյիլ քի ահալինին էմնիյէթ վէ բահաթը իչիւն, իլա պիր իրատ օրմագ իչիւն եափմըշ տըր։ չիւնքի սաթի ճէզայի նագտի ալընաճագ իշլէրէ տիգաթ օլունուպ տիկէրլէրի իհմալ օլունմագտա տըր։

Սօգագլարընը վէ էվվէլրին նիզամարգընընտան պաղը հարիգ զուհուր իտէյօր իսէ տէ, էհամմիյէթլիյլահ պու խուսուստա էհալի չօգ զայրէթլի օլտուղունտան պասթըրըյօրլար։ ֆագաթ թուլումագա գօվա գանճա եա. պունա տայիր չէյլէր տալա եօղտուր։ վէ քիմ պիլիր քի պու չէյլէրին էքսիքլիյի նէ գատար չօգ գիեանա սէպեպ օլմագ տըր։ պէլէտիյէ սանտըզընտա իչիթտիկիմիզէ կէօրէ 20–30 պին զուրուշ մէվճուտ վար տըր։ իմտի օնու ատէպա մէմլէքէթին էմնիյէթի իչին պիր չիֆթ թուլումագա կէթիրմէյէ գուլլանմաղար տահա էյի օրմագ մը։ լաքին կէլէճէյի տիւշունէն հիչ եօղ տուր։

Էֆէնտի, տահա եազըլմագ չօգ չէյլէր վար իսէ տէ պու գատարընը քեաֆի սաեարագ իւմիտ իտէրիզ քի Սատրազամ էֆէնտիմիզին եօրուլմագ զայրէթլիյէ ճիւմլէ պու չէյլէր սըրասընա կիրէրլէր։

* * *

Պու հալլէր պուլունան պիր մէմլէքէթտէ եաշամագ, պիզճէ ինսանլըգ տէյիլ իլա պիր նէվի էսիրլիք չէքմէք վէ հէր կիւն էօթէքի իլէ պէրիքիյլէ եա ուզրաշմաեա վէ եախսա հազարէթ իչիթմէկէ վէ կէօրմէեէ հազըր պուլունմագ տիմէք օլտուղունտան, վէ պու կիտիչտէ օլան պիր միլք ու միլլէթին սէատէթի հալ վէ մամուրիյէթէ նայիլեէթի քեամիլէսի միմքին օրմաեաճաղընտան, խուսուսիյլէ թաշրալար իւզէրինէ Մահմուտ բաշա հազրէթլէրինին նազարը տիգգաթլարընը, վէ շէտիտէն իճրաաթլարընը տավէթ իտէրիզ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէյնճէ մսլիհ բազարընտա Ն,օ. 29 Խան խանընտա։